

KAZ Minerals Limited компаниясының 2022 жылғы Қазіргі заманғы құлдық жөніндегі заңға қатысты ашықтық туралы мәлімдемесі

Кіріспе

KAZ Minerals Limited («KAZ Minerals» немесе «Топ») өз қызметінде де, жеткізу тізбегінде де қазіргі заманғы құлдыққа жол бермеуге ұмтылады және бұл мәлімдемеде осы бағытта жасаған қадамдарымыз баяндалады. KAZ Minerals – Қазақстандағы ең ірі және қарқынды дамып келе жатқан компаниялардың бірі. Мұндай экономикалық әлеует қызметкерлерімізді және мердігер ұйымдарды, олардың отбасыларын және жергілікті ортаны қорғау және құрметтеу үшін корпоративтік жауапкершілікті де білдіреді. Барлық қызметкерлердің еңбекақысы ең төменгі жалақы деңгейінен асады, ал Қазақстанда жалақы Қазақстан Үкіметі белгілеген ең төменгі күнкөріс деңгейінен жоғары. Біз жұмыскерлеріміздің кәсіподақтарға кіру еркіндігі құқығын құрметтейміз. Біз қызметкерлерімізбен және кәсіподақтармен диалог жүргіземіз, сондай-ақ олармен еңбек жағдайларын өзгерту және іскерлік қызметімізді жүргізу мәселелері бойынша кеңесеміз.

Біздің қызметіміз, құрылымымыз және жеткізу тізбегіміз

KAZ Minerals – Қазақстан мен Қырғызстанда ашық және ауқымды, аз шығынды кеніштерді дамытуға бағдарланған, өсу әлеуеті жоғары мыс өндіруші компания. Топ Абай облысындағы Ақтоғай және Павлодар облысындағы Бозшакөл ашық үлгідегі мыс кеніштерінде, Шығыс Қазақстан және Абай облыстарындағы үш жерасты кеніші мен екі байыту фабрикасында, сондай-ақ Қырғызстандағы Бозымшақ мыс-алтын кенішінде операциялық қызметін жүргізеді. 2022 жылы мыс өндірісінің жалпы көлемі 380 мың тоннаны құрады, ілеспе өнім ретінде 171 мың унция алтын, 3,768 млн унция күміс және 47 мың тонна концентраттағы мырыш өндірілді. Топтың жалпы айналымы \$3 802 млн құрады. Топтың мыс концентратының басым бөлігі Қытайдағы тапсырыс берушілерге жеткізіледі, ал Шығыс өңірден шығарылатын мырыш концентраты Қазақстандағы, Қытайдағы және ТМД елдеріндегі тапсырыс берушілерге сатылады. Шығыс өңірі мен Бозымшақтан өндірілетін мыс концентраты (сондай-ақ Ақтоғай мен Бозшакөл өнімдерінің кейбір бөлігі) толлинг бойынша Қазақстандағы Балқаш мыс қорыту зауытында катодты мысқа өңделеді. 2019 жылдың қаңтар айында Топ Ресей Федерациясының Чукот автономиялық округінде орналасқан "Баимская" мыс жобасын сатып алған болатын, алайда 2022 жылы Ресейге халықаралық санкциялардың енгізілуіне байланысты бұл жобаны дамыту бастапқы жоспардағыдай алға жылжымады, сондықтан Топ осы жобадан шығу мүмкіндігін қарастыруда.

2022 жыл ішінде Топтың Қазақстан аумағындағы кәсіпорындарында 13 000-ға және Қырғызстанда 1000-ға жуық қызметкер жұмыс істеді, Топтың тау-кен өндіру кәсіпорындарында әртүрлі қызметтер көрсететін мамандандырылған 1000-ға жуық жеке мердігер ұйымдар жұмылдырылды, олардың қызметкерлер саны Топ алаңдарында жыл ішінде шамамен 16 700 адамды құрады. KAZ Minerals бизнес-моделі туралы толық ақпарат Топтың веб-сайтында берілген.

Топтың жеткізу тізбегіне білікті және біліктілігі жоқ жұмыс күшін, электр энергиясын, көлік, балқыту қуатын және басқа қызметтерді ұсынатын, сондай-ақ мыс пен оның ілеспе өнімдерін өндіру, өңдеу және сату үшін шығын материалдары мен шикізатты қамтамасыз ететін мердігерлер мен жеткізушілер кіреді. Топтың негізгі жеткізушісі - Қазақстандағы Балқаш мыс балқыту зауыты, онда 2022 жылы 82 мың тонна катодты мыс, құймаларда 37 мың унция алтын және құймаларда 377 мың унция күміс (толлинг бойынша) өңделген.

Ұлттық ерекшеліктер

Walk Free Foundation қорының 2018 жылы жариялаған құлдықтың соңғы жаһандық индексіне сәйкес Қазақстан, Қырғызстан және Ресей Еуропа мен Орталық Азияда тиісінше 21, 22 және 11-орындарды иеленеді, бұл ретте Қазақстан мен Қырғызстандағы халықтың 0,4%-ы және Ресейдегі 0,6%-ы құлдықта өмір сүреді деп есептеледі. Ұлттық деңгейде құлдықтың таралу рейтингі бойынша әлемнің 167 елінің ішінен Қазақстан 83-орынды, Қырғызстан 85-орынды, ал Ресей 64-орынды иеленді (бұл ретте 1-орын құлдықтың таралуы бойынша ең жоғары болжамды көрсеткішті, ал 167-орын қазіргі құлдықтың таралуының ең төменгі болжамды көрсеткішін білдіреді). Қазақстанда

еңбек мигранттарының өмір сүру және жұмыс жағдайларына қатысты алаңдаушылық туғызатын негізгі салалар - құрылыс, мақта және темекі өнеркәсібі.¹

Біздің қазіргі құлдық пен адам саудасына қатысты саясатымыз

Топ қазіргі заманғы құлдық пен адам саудасының қаупін анықтауға, алдын алуға және азайтуға бағытталған саясаттар мен процедураларды әзірледі. Қызметкерлер мен мердігерлерді KAZ Minerals басшылығына немесе қызметімізді жүзеге асыратын барлық елдерде жергілікті телефон нөмірлері бар «Speak Up» құпия есеп беру жүйесінің көмегімен Топтың саясатында баяндалған қағидаттардың кез келген болжамды немесе нақты бұзылуы туралы хабарлауға шақырады.

Топтың Әділ жалдау шарттары туралы кодексі Топ қызметкерлеріне де, Топ жеткізушілеріне немесе мердігерлеріне де қатысты сақталуы тиіс стандарттарды белгілейді. Ол адам саудасына кез келген түрде қатысуға тыйым салады және кез келген мәжбүрлі, міндетті, әділетсіз немесе балалар еңбегіне, паспорттарды немесе жеке басын куәландыратын құжаттарды тартып алуға, депозиттер алуға, қозғалыс еркіндігін шектеуге және қызметкерлерді жалдау үшін ақы алуға тыйым салатын ережелерді қамтиды. Мердігер компаниялардың барлық қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері көрсетілген еңбек шарттары болуы, заңда белгіленген ең төменгі жалақы мөлшерінен жоғары жалақы алуы, заңда белгіленген шектеулерге сәйкес келетін тең жағдайы, жұмыс уақыты және сонымен қатар шағымдарды қарау рәсімдері оларға қолжетімді болуы тиіс. Қатыгездікке немесе адамгершілікке жатпайтын қарым-қатынасқа қатаң тыйым салынады және жұмыскерлер кез келген уақытта еңбек шартын бұзып, жұмыс орнынан кетуге құқылы болуы керек.

Жеткізушілердің Жарғысында Топтың адам құқықтары, қызметкерлердің әл-ауқаты, парақорлық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес, жергілікті тұрғындармен қарым-қатынас және қоршаған ортаны қорғау жауапкершілігі саласында сақталуы тиіс принциптері баяндалады.

Топтың Адам құқықтары жөніндегі саясатының мақсаттары – Топтың өз қызметін жүзеге асыратын қоғамда, Топ қызметінің барлық аспектілерінде адам құқықтарын құрметтеуді қамтамасыз ету. Біз БҰҰ-ның Адам құқықтары аспектісінде кәсіпкерлік қызметтің басшылық қағидаттарын қабылдадық.

Саясатымыз біздің жеткізу тізбегімізде құлдық пен адам саудасының болмауын қамтамасыз ету үшін барлық іскерлік қарым-қатынастарымызда адал әрекет етуге деген ұмтылысымызды көрсетеді.

Төменде келтірілген Топтың саясаттарымен Топтың веб-сайтында танысуға болады.

1. Жұмысқа әділ түрде қабылдау шарттары туралы кодекс
2. Жеткізуші жарғысы
3. Адам құқықтары жөніндегі саясат
4. Заңнаманы және этикалық нормаларды бұзу туралы хабарлау саясаты

Біздің қызметімізде және жеткізілім тізбегінде қазіргі заманғы құлдық пен адам саудасына қатысты кешенді тексеру процестері

Топ барлық жеткізушілер мен мердігерлерге олардағы талаптарды сақтау жүйелері мен процестері туралы ақпаратты алу үшін, сондай-ақ Топтың оның стандарттарына сәйкес келетін іскери серіктестермен ынтымақтастығын қамтамасыз ету үшін кешенді тексеру жүргізеді. Кешенді тексеру процесі жеткізушілерден өздерінің талаптарды сақтау бағдарламасын немесе іскерлік этика кодексін ұсынуды, өздерінде парақорлық пен сыбайлас жемқорлыққа қарсы күрес жөніндегі қолданыстағы саясаттың бар екендігін растауды, сондай-ақ егжей-тегжейлі ақпарат бере отырып, өз ұйымында қазіргі заманғы құлдықтың қандай да бір көріністері туралы өзінің хабардар болуын талап етеді. Барлық жеткізушілер Топпен келісімшарт жасаған кезде Топтың саясатын сақтауға және Жеткізушілердің жарғысында және Әділ жалдау шарттары туралы кодексте көрсетілген стандарттарды сақтау жөніндегі міндеттемелерді қабылдауға міндетті. Жүргізілген кешенді тексерудің кез келген теріс нәтижелері, Жеткізушілердің жарғыны

---

¹ Жаһандық құлдық индексі, Walk Free Foundation қоры

немесе Әділ жалдау шарттары туралы кодексті кез келген бұзуы немесе саясаттардың сақталуын растаудан бас тартуы Топтың осы жеткізушімен жасалған шартты бұзуына және/немесе болашақта мердігер ұйымды Топпен бірге жұмыс істеу мүмкіндігінен айыруға әкеліп соғуы мүмкін.

Қауіп-қатерлерді бағалау

2022 жылы Жаһандық құлдық индексі, жеткізушілердің еңбек саясаты және жеткізу тізбегін басқаруды қоса алғанда, бірқатар дереккөздерден алынған ақпаратты пайдалана отырып, қазіргі заманғы құлдықтың ең жоғары ықтимал қаупіне тап болған адамдарды анықтау мақсатында Топтың негізгі жеткізушілерінің тәуекелдеріне бағалау жүргізілді. Қазіргі заманғы құлдықтың ықтимал қаупі санатына жатқызылған жеткізушілерге олардың саясаты мен процестеріне қатысты қосымша тексерулер жүргізілетін болады. Тәуекелдерді бағалау жүргізілгеннен кейін Топтың негізгі жеткізушілерінің кез келгеніне қатысты қосымша кешенді тексеру жүргізу қажеттілігінің бірде-бір жағдайы тіркелмеді.

Тиімділікті бағалау

Қызметкерлерден Топтың жеткізу тізбегінде құлдық пен адам саудасы жағдайларының алдын алу мақсатында жеткізушілер мен мердігерлерге мониторинг жүргізуді, сондай-ақ Топтың саясатын бұзу туралы кез келген күдік туралы тиісті арналар арқылы хабарлауын өтінеміз.

Топтың өз қызметінің аясында құлдық пен адам саудасының пайда болу қаупіне жол бермеу үшін оның жұмыскерлері арасында тұрақты түрде бағалау жүргізіледі. Жүргізілген бағалаулар Топтың өзінің жұмыскерлері арасында қазіргі заманғы құлдық жағдайларының жоқ екенін растайды.

Топтың тәуелсіз «Speak Up» жүйесі бар, ол біздің жұмыскерлерге, мердігерлерге, жеткізушілерге, іскерлік серіктестерге және басқа да сыртқы мүдделі тараптарға мәселелер туралы құпия әрі қауіпсіз хабарлау тәсілін ұсынады. Бұл механизм шағымдарды жасырын түрде беруге мүмкіндік береді. Топ өздерінің қорқыныштары туралы адал хабарлаған қызметкерлерге қатысты қудалаудың кез келген түріне жол бермейді. Барлық шағымдар мұқият тексеріліп, нәтижелері Аудит жөніндегі комитетке немесе өнеркәсіптік қауіпсіздік, еңбекті қорғау, қоршаған ортаны қорғау және Директорлар кеңесінің тұрақты даму комитетіне хабарланады, олардың отырыстары жыл бойы тұрақты түрде өткізіледі.

2022 жыл ішінде Топтың барлық кәсіпорындарының басшылары еңбек жағдайларына, атап айтқанда, мердігерлер қызметкерлерінің арасында бағалау мен мониторинг жүргізілгенін, KAZ Minerals объектілерінде қазіргі заманғы құлдық белгілерінің табылмағанын растады. Басшылар мердігер ұйымдардың жекелеген жұмыскерлеріне олардың еңбек жағдайларына қатысты қысқаша сауалнамалар жүргізді.

Қазіргі заманғы құлдық пен адам саудасына қатысты қызметкерлерді оқыту

Топта мердігерлерге, әсіресе өндірістік объектілерге бақылау жүргізумен байланысты функциялары бар жабдықтау қызметі, қызметкерлермен жұмыс жүргізу басқармасы жұмыскерлерінің және менеджерлерінің қазіргі заманғы құлдық пен адам саудасының тәуекелдерін түсінуін қамтамасыз ету және Әділ жалдау шарттары кодексінде және Жеткізушілердің жарғысында қамтылған тиісті стандарттар туралы хабардар болуын арттыру үшін оқыту бағдарламасы бар. 2022 жылы оқыту тиісті лауазымдарға қабылданған жаңа қызметкерлерге арналған кіріспе нұсқамалық аясында да, қайталама нұсқамалық түрінде де жалғасты.

Қосымша оқыту осы бөлімшелерде қырағылықты қамтамасыз ету үшін мердігер-құрылысшылар саны көп Топтың құрылыс жобаларында жаңа жоғары буын басшыларына жүргізіледі. Басшылар өз қызметтеріне оқытудан алған білімдерін сатылы тәртіппен қызметкерлеріне жеткізеді.

Келесі қадамдар

KAZ Minerals бүкіл ұйым аясында бақылау жүйесін үнемі жетілдіруге ұмтылады. 2023 жылы Топ хабардар болу деңгейін арттыруды, Топта немесе оның жеткізу тізбегінде құлдық пен адам саудасының жоқтығын қамтамасыз ету үшін қабылданған шаралардың тиімділігін бағалауды және бақылауды жалғастырады, қажет болған жағдайда қосымша шараларды енгіземіз.

Қосымша ақпарат

Топтың адам құқықтары және еңбек қатынастары мәселелеріне қатысты көзқарасы туралы толық ақпарат Топтың веб-сайтындағы "Қоршаған орта, әлеуметтік сала және басқару мәселелері" бөлімінде ([СІЛТЕМЕ](#)) берілген.

Осы мәлімдеме 2015 жылғы Қазіргі заманғы құлдық туралы заңның 54(1) бөліміне сәйкес жасалды және KAZ Minerals Limited компаниясы және оның төменде тізілген тиісті еншілес кәсіпорындары үшін 2022 жылғы 31 желтоқсанда аяқталған қаржы жылы ішіндегі қазіргі заманғы құлдық туралы мәлімдемесі. 2023 жылғы 25 мамырда KAZ Minerals Limited Директорлар Кеңесі бекіткен.

Эндрю Саузам**KAZ Minerals Limited****Басқарма Төрағасы**

2023 жылғы 20 маусым

Тиісті еншілес кәсіпорындар:

KAZ Minerals Finance PLC

KAZ Minerals Sales Limited

KAZ Minerals Investments Limited

KAZ Minerals Aktogay Finance Limited

KAZ Minerals Aktogay Project Finance Limited